

Història de l'Àsia oriental I: els imperis de l'Àsia oriental

Dolors Folch i Fornesa

XP05/17003/00376

Dolors Folch i Fornesa

Directora de l'Escola d'Estudis de l'Àsia Oriental de la Universitat Pompeu Fabra on és professora d'història de la Xina a la facultat d'Humanitats i a la llicenciatura de l'Àsia Oriental.

Segona edició: setembre 2005
© Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Realització editorial: Eureka Media, SL
Dipòsit legal: B-27.030-2005
ISBN: 84-9788-293-8

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i de la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric, com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia, o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

Història de l'Àsia oriental I: els imperis de l'Àsia oriental és una assignatura troncal de 6 crèdits dels Estudis de l'Àsia Oriental de la Universitat Oberta de Catalunya.

L'assignatura pretén oferir una visió àmplia de les bases històriques que van configurar els primers imperis de l'Àsia oriental –posant un èmfasi especial en la formació del món xinès i la influència i relacions que aquest ha tingut amb els altres països que conformen la regió de l'Àsia oriental–, i analitzar quina ha estat la seva evolució al llarg de la història. L'assignatura s'inicia precisament amb la qüestió del concepte mateix d'"Àsia oriental", que en les primeres pàgines apareix per mostrar que es tracta d'una realitat històrica que va molt més enllà d'una simple conjunció de tres civilitzacions separades com puguin ser la xinesa, la japonesa i la coreana. En tots tres casos existeix un substrat cultural comú articulat a partir del pensament confucianista i també comparteixen una escriptura molt similar.

En el primer mòdul de l'assignatura s'analitzen els elements més importants que determinaran la posterior articulació de la regió de l'Àsia oriental. El segon mòdul està dedicat a l'articulació del primer imperi xinès i la repercussió i relacions que aquest va tenir en els territoris veïns. D'una banda, la incorporació de Corea i el Vietnam a l'esfera d'influència xinesa; i de l'altra, la influència només indirecta que va tenir sobre el Japó d'aquell moment.

El tercer dels mòduls, centrat en la Xina dels múltiples regnes, la Corea dels Tres Regnes i el Japó Kofun, analitza un període de gran divisió política a l'Àsia oriental que finalitzarà, com es veurà en el quart mòdul, amb l'arribada de les dinasties Sui i Tang, que van veure florir una de les èpoques de major esplendor i expansió del món xinès.

En el cinquè mòdul s'analitza la Xina dels Song i el Japó Nara i Heian. A la Xina es viurà un període de gran expansió econòmica mentre que al Japó és a partir del període Kofun quan apareixerà un estat centralitzat a la regió de Yamato. En aquest moment, els diferents clans de famílies poderoses es convertiran en l'eix vertebrador de l'activitat econòmica i política del món japonès.

El sisè mòdul està íntegrament dedicat a l'expansió que els mongols van protagonitzar entre els segles XII i XIV per tot el territori de l'Àsia central i oriental. Els mongols seran capaços d'establir una nova estructuració política i social i, per primera vegada en la història, el món xinès serà conquerit en la seva total extensió per un poble estranger, que hi establirà una dinastia estrangera, la Yuan, que serà destronada per la dinastia Ming (novament xinesa), dinastia a la qual està dedicat el setè dels mòduls.

El darrer mòdul de l'assignatura se centra en la situació de l'Àsia oriental fins arribar al segle XVIII, analitzant l'arribada dels manxús a la Xina i els contactes occidentals amb l'Àsia oriental.

Cada mòdul està completat amb mapes i il·lustracions i incorpora en xinès tradicional els principals conceptes i títols d'obres que apareixen al llarg de l'assignatura que puguin servir a l'estudiant de referència en d'altres assignatures. L'objectiu no és tant analitzar de manera pormenoritzada les grans civilitzacions de l'Àsia oriental sinó assolir una visió de conjunt de l'evolució històrica de la Xina, el Japó i Corea, fonamental per a qualsevol aprofundiment sobre l'Àsia oriental.

Objectius

- 1.** Comprendre els determinants geogràfics i històrics que van determinar els inicis i l'evolució de la civilització a l'Àsia oriental.
- 2.** Copsar les interaccions que des del món antic hi hagut entre les grans civilitzacions de la Xina, el Japó i Corea.
- 3.** Entendre l'articulació social, política i religiosa de les civilitzacions de l'Àsia oriental.
- 4.** Analitzar la importància de la cristallització de la tradició central xinesa com a substrat cultural que es transmetrà a totes les regions de l'Àsia oriental.

Continguts

Mòdul didàctic 1

L'articulació del món xinès

1. El concepte d'Àsia oriental
2. La periodificació de la història xinesa
3. Les grans regions geogràfiques i històriques de la Xina
4. La prehistòria de la Xina i el Japó
5. La implantació dels Shang sobre el territori
6. Els Zhou Occidentals i l'articulació de l'estat
7. La Tradició Central xinesa

Mòdul didàctic 2

La formació dels primers imperis de l'Àsia oriental

1. Guerres i canvis
2. Els legistes del regne de Qin
3. L'imperi Qin
4. Els Han Anteriors
5. El regnat de Wang Mang i els Han Posteriors
6. La cultura Han
7. L'impacte dels Han a Corea, el Vietnam i el Japó

Mòdul didàctic 3

El període de desunió

1. Els Tres Regnes i la dinastia Jin
2. La Xina del segle IV: els Setze Regnes dels Cinc Bàrbars i els Jin Orientals
3. El món xinès al segle V: els Wei del Nord i les dinasties del sud
4. Els elements bàsics del budisme
5. La penetració del budisme a la Xina
6. La implantació del budisme a la Xina
7. Corea dels Tres Regnes i el Japó Kofun

Mòdul didàctic 4

La reunificació imperial: els Sui i els Tang

1. La implantació Sui i el regnat de Wendi
2. El regnat de Yangdi (605-617)
3. La consolidació de la dinastia Tang i els regnats de Gaozu i Taizong
4. El regnat de Wu Zetian
5. El regnat de Xuanzong i la rebel·lió d'An Lushan
6. El final dels Tang

Mòdul didàctic 5

La Xina Song i el Japó Nara i Heian

1. Període de desunió
2. La dinastia Song del Nord (960-1126)
3. Els Song del Sud (1127-1279)
4. La revolució econòmica dels Song
5. Els grans invents xinesos
6. El Japó del Yamato final i del període Nara
7. El Japó Heian

Mòdul didàctic 6

Els mongols a l'Àsia Oriental

1. La unificació de l'estepa
2. La conquesta de la Xina del nord
3. La destrucció de l'Àsia central
4. Els mongols a la Xina
5. El final dels mongols
6. Els contactes amb el món exterior

Mòdul didàctic 7

La Xina dels Ming

1. El final dels mongols
2. El regnat de Hongwu
3. El regnat de Yongle i les expedicions de Zheng He
4. El segle xv
5. L'evolució econòmica amb els Ming
6. L'arribada de portuguesos i castellans
7. El final dels Ming

Mòdul didàctic 8

La dinastia Qing

1. La creació de l'estat manxú
2. La conquesta de la Xina i la consolidació manxú
3. El regnat de Kangxi
4. El regnat de Yongzheng
5. El regnat de Qianlong (1735-1796/1799)

Bibliografia

Fairbank, J.I., Twitchett, D.C. (eds.). (1978). *The Cambridge History of China*. Cambridge: Cambridge University Press.

Folch, D. (2001). *La construcció de Xina*. Barcelona: Empúries.

Gernet, J. (1991). *El mundo chino*. Barcelona: Crítica.

Halla, John i al. (1988). *The Cambridge History of Japan*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mackerras, C. (ed.). (2000). *Eastern Asia. An Introductory History*. Sidney: Longman.

Murowchick, R.E. (1995). *Cunas de la civilización: China*. Barcelona: Folio.